SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

15.10.2018

HE 60/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

STM pitää esityksen lähtökohtia kannatettavina. Esityksellä muun muassa edistetään YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksista annetun yleissopimuksen implementointia. Suomi on ratifioinut sopimuksen 2016.

STM pitää soveltamisalan kansallista laajennusta pankki- ja vakuutuspalveluihin erittäin kannatettavana, samoin sähköisen tunnistautumisen sisältymistä esitykseen. Pankki- ja vakuutuspalvelut ovat kaikkien kansalaisten arkeen kuuluvia palveluja ja sähköisen tunnistautumisen kautta käytetään muun muassa lukuisia sosiaali- ja terveyspalveluja. Saavutettavuuden edistämisellä varmistetaan mahdollisimman monen asiakkaan myös vammaisten ihmisten ja ikääntyneiden mahdollisuus käyttää digipalveluja.

Saavutettavuusdirektiivin johdannossa on kannustettu EU:n jäsenvaltioita laajentamaan soveltamisalaa. Hallituksen esityksessä on kuitenkin päädytty pitämään työpaikkojen intra- ja ekstranet-palvelut soveltamisalan ulkopuolelle lukuun ottamatta hallintopalveluja. STM katsoo, että tämä voi aiheuttaa, kohtuullisista mukautuksista huolimatta, tosiasiallisesti esteen vammaisten ihmisten työllistymiselle ja itsenäiselle työssä selviämiselle, koska apuvälineet eivät välttämättä toimi näissä ympäristöissä. Koulutus ja varhaiskasvatus on niin ikään rajattu pois soveltamisalasta. STM katsoo kuitenkin, että vammaisten lasten ja opiskelijoiden yhdenvertaisia opiskelumahdollisuuksia tulisi tukea kaikin tavoin.

STM pitää esityksen luvun 2 esityksiä kannatettavina, erityisesti luvun velvoitteita viranomaisille testata palvelun käytettävyyttä. On myös tärkeää, että sähköisen palvelun rinnalla tarjotaan vaihtoehtoisia palvelumahdollisuuksia ja turvataan niidenkin ihmisten asiointi, joilla ei ole mahdollisuutta sähköiseen asiointiin.

Vaikka esityksen taloudelliset vaikutukset ovatkin osalle toimijoista merkittäviä, ovat ne pääosin kuitenkin kertaluonteisia ja liittyvät toimintaan, joka tulee joka tapauksessa uusittavaksi aika ajoin. Saavutettavuus on edellytys sähköisten palvelujen käytön lisäämiselle ja sillä saavutetaan myös kokonaisvaltaisia säästöjä. Esimerkiksi esityksessä mainittujen vammaisten henkilökohtaisten avustajien kustannusten säästöjen lisäksi säästöjä saavutetaan myös kuljetuspalveluissa, kun asiointi ei edellytä paikan päällä käyntiä. Myös mahdollisuus toimia itsenäisesti on monelle vammaiselle ja toimintarajoitteiselle ihmiselle itseisarvo.

EU:ssa on valmisteilla myös esteettömyysdirektiivi, jonka koordinointivastuu on STM:llä. Tehdyssä esityksessä on STM:n mielestä hyvin pyritty ennakoimaan myös tämän direktiivin voimaantuloa ja tulevaa kansallista sääntelyä.